

Predgovor

Nije više moguće pisati knjigu kojom bi o promociji bilo sve rečeno. Posebno se to odnosi u kontekstu vremena u koje smo stupili, XXI. vek turbulentnih promena, koji će biti obeležen novim poslovnim idejama, masovnim informacijama i masovnim komunikacijama. Uvek će se javljati novi autori koji će uvek imati da o promociji kažu nešto novo, možda i ono što se već zna, ali će to oni reći na poseban, može čak i originalan način, ako ne nikako, onda u novoj kulturno-civilizacijskoj sredini. Zato mi nije pretenzija da naučite „praviti reklame,“ - nego je pretenzija da savladati zakonitosti upravljanja tržišnim poslovanjem, u kojem značajno mesto ima promocija. Bez promocije više nije moguće promišljati savremeno građansko, demokratsko, otvoreno i civilno društvo, koje bi, posebno tržišna privreda sa integralnim tržištima (roba, proizvoda, radne snage, usluge, ideja, znanja, iskustva, novca, kapitala, hartija od vrednosti), posebno bez propagande i odnosa s javnošću, prestala funkcionisati. Promocija je bitan element savremenog građanskog demokratskog društva, s obzirom da profesionalnom menadžmentu služi kao jedan od alata kojim se podstiče njegov smisao i otkriva sadržina.

Knjiga koju imate u ruci, pod radnim naslovom Promotivni MIKS, nalazi se u programu obrazovanja iz područja upravljanja marketingom MM College, a napisana je, ne stoga što komuniciranje na tržištu nije pokriveno odgovarajućom literaturom na srpskom jeziku, već obrnuto, stoga što sam, nakon 30-godišnjeg iskustva prakse, u veoma širokom kontekstu pristupio objašnjavanju materije iz područja marketinga. Knjigu, koju sada imate u ruci, predstavlja deo programa studiranja promotivnog-miksa, tako da je sastavni deo knjiga koje će se kasnije studirati, a to su Strategije propagande, Strategije prodaje, Strategije odnosa s javnošću, Strategije unapređivanja prodaje i Umeće pregovaranja u procesu upravljanja marketingom. U tom smislu, sve ove knjige je najbolje studirati odvojeno, a zatim zajedno, kao jednu celinu.

Devedesetih godina očekivao sam da će doći do pozitivnih pomaka u transformaciji državne zajednice, a ja sam svojim brojnim člancima, objavljenim po brojnim jugoslovenskim časopisima, referatima izloženim na stručnim skupovima, savetovanjima, intervjuima u štampi, radiu i televiziju, nastojao markirati područja sa ciljem da se ostvare postupne reforme, najpre globalnog društvenog sistema, a potom podsistema. Opet se desilo nešto što nisam očekivao, što je izvan mogućnosti naučne spoznaje i anticipacije. Jednostvano, generacija kojoj pripadam nije imala znanja, iskustva, mudrosti i poštenja da civilizirano reši probleme i otvorena pitanja, što daje pravo Cvijiću, Dvornikoviću, Andriću i posebno Konstantinoviću - čija su istraživanja ovde iscrpno korišćeni, da su ipak bili dobri poznavaooci karakterologiju Južnih Slovena, jer oni su to predvideli.